

Kendelse
i
Faglig Voldgift
(FV2018.0173)

Hærens Konstabel- og Korporalforening (HKKF)
(advokat Karen-Margrethe Schebye)

mod

Forsvarsministeriets Personalestyrelse
(advokat Lene Damkjær Christensen)

Afsagt den 5. august 2019

Indledning

Sagen angår en uenighed om aflønning af medarbejdere med en længerevarende faglig uddannelse på IT-området. Hærens Konstabel- og Korporalforening (HKKF) og Forsvarsministeriets Personalestyrelse er uenige om fortolkningen af en aftale af 9. maj 2000 om IT-tillæg.

Til at behandle tvisten er nedsat en faglig voldgiftsret med undertegnede fhv. højesteretspræsident Poul Søgaard som opmand og med formand for HKKF Flemming Vinther og forhandlingsdirektør i AC Sofie Nilsson (udpeget af HKKF) samt kontorchef Trine Kristiansen og kontorchef Jan Villumsen (udpeget af Forsvarsministeriets Personalestyrelse) som medlemmer.

Voldgiftsforhandling er afholdt den 27. maj 2019.

Påstande

Klager, Hærens Konstabel- og Korporalforening (HKKF), har nedlagt følgende påstande:

”Indklagede tilpligtes at anerkende, at parternes aftale om IT-tillæg/informatikteknikertillæg skal fortolkes således,

at op til 20 medarbejdere ansat hos indklagede kan tildeles det mellem parterne aftalte IT-tillæg/informatikteknikertillæg under forudsætning af, at disse 20 medarbejdere har afsluttet uddannelsen som enten informatiktekniker, data-mekaniker, IT-supporter, datatekniker eller datafagtekniker eller øvrige tilsvarende uddannelser,

at disse 20 medarbejdere ved indklagede er berettigede til sats 1 (kr. 30.000 i oktober 1997-niveau) af IT-tillægget/informatikteknikertillægget ved færdiggørelse af første del af datateknikeruddannelsen (IT-supportuddannelsen) eller øvrige tilsvarende uddannelser eller anerkendelse af merit svarende hertil,

at medarbejdere ved indklagede 5 år efter at have startet en uddannelse som enten informatiktekniker, datamekaniker, IT-supporter, datatekniker eller datafagtekniker eller øvrige tilsvarende uddannelser er berettiget til IT-tillæggets/informatikteknikertillæggets sats 2 (kr. 50.000 i oktober 1997-niveau), og

at medarbejdere ved indklagede 6 år efter at have startet en uddannelse som enten informatiktekniker, datamekaniker, IT-supporter, datatekniker eller datafagtekniker eller øvrige tilsvarende uddannelser er berettiget til IT-tillæggets/informatikteknikertillæggets sats 4 (kr. 60.000 i oktober 1997-niveau).”

Indklagede, Forsvarsministeriets Personalestyrelse, har påstået frifindelse.

Sagsfremstilling i hovedtræk

I april 1997 modtog Det Faglige Udvalg for Strøm, Styring og Proces under Metalindustrien fra Metalindustriens Fagskole i Ballerup en forespørgsel om en alternativ gennemførelse af datamatikeruddannelsen efter en model, som er tilpasset forsvarrets særlige forhold. Udvalget godkendte i oktober 1998 den skitserede model for datamekanikere i forsvaret med konstabelkontrakt, dog med den bemærkning, at det særlige uddannelsesforløb, som bl.a. omfattede militær grunduddannelse og praktik i værnene, ikke kunne godkendes til gennemførelse for elever, der tager en "normal" civil datamekanikeruddannelse, det være sig i forsvaret eller på det øvrige arbejdsmarked. Uddannelsesforløbet var planlagt til at begynde primo 1998.

I Protokollat nr. 3 til aftale af 6. januar 1998 mellem Forsvarsministeriet og HKKF om aflønning og ansættelsesvilkår mv. for personel af konstabelgruppen vedrørende OK 97-99 hedder det bl.a.:

"§ 3. Til 9 navngivne informatikteknikerelever ydes et tillæg på 25.000 kr. pr år (oktober 1997-niveau) med virkning fra 1/7 1999. Med virkning fra 1/7 2001 udgør tillægget i alt 30.000 kr. pr. år (oktober 1997-niveau)"

Forsvarsministeriet og HKKF underskrev den 9. maj 2000 Protokollat nr. 4 til aftale af 25. juni 1999 om nyt lønsystem. Det hedder i protokollatet bl.a.:

"I tilslutning til nævnte aftale er der mellem parterne enighed om nedenstående:

...

IT-tillæg

Til 20 informatikteknikere ydes med virkning fra 1. april 2000 et ikke-pensionsgivende IT-tillæg på 25.000 kr. pr. år (oktober 1997-niveau).

Med virkning fra 1. juli 2001 udgør IT-tillægget i alt 30.000 kr. pr. år (oktober 1997-niveau).

Efter 5 år fra uddannelsens start forhøjes IT-tillægget til i alt 50.000 kr. pr. år (oktober 1997-niveau).

Efter 6 år fra uddannelsens start forhøjes IT-tillægget til i alt 55.000 kr. pr. år (oktober 1997-niveau).

Efter 8 år fra uddannelsens start forhøjes IT-tillægget til i alt 60.000 kr. pr. år (oktober 1997-niveau).

..."

Under forhandlingerne om overenskomsten pr. 1. april 2002 enedes parterne om, at sluttillægget skulle ydes efter 6 år i stedet for 8 år. I øvrigt skete der ingen ændringer af aftalen. Heller ikke ved senere overenskomstfornyelser er der sket ændringer af aftalen.

Af et indlæg i Kom-Posten nr. 34/2000, udgivet af Flyvertaktisk Kommando, fremgår, at det på et møde i Forsvarskommandoen var konkluderet, at informatikteknikeruddannelsen som følge af flere klager over forskellige forhold ved uddannelsen skulle stilles i bero, men således at det personel, der havde påbegyndt uddannelsen, skulle færdiggøre denne som planlagt. Det anførtes, at

uddannelsen kunne genoptages, når forswarets fremtidige IT-driftsstruktur var fastlagt. Det er under sagen oplyst, at uddannelsen imidlertid aldrig blev genoptaget.

I et bilag til overenskomstaftalen gældende fra 1. april 2008 til 31. marts 2011 er Informatikteknikertillæg/IT-tillæg beskrevet således: "Ydes til informatikere, der har gennemført informatikteknikeruddannelsen. Der er ikke tilgang til gruppen". Beskrivelsen er efter det oplyste formuleret af Forsvarets Personeltjeneste (nu Forsvarsministeriets Personalestyrelse). En helt tilsvarende beskrivelse fremgår af et bilag til overenskomstaftalen gældende fra 1. april 2011 til 31. marts 2013. Af mails af 28. juli og 3. august 2011 fremgår, at bilaget med den nævnte beskrivelse af tillægget blev sendt til HKKFs daværende næstformand.

I forbindelse med underskrivelsen af overenskomstaftalen gældende fra 1. april 2013 drøftede parterne bl.a. "den fremtidige oppebærelse af informatikteknikertillæg (IT Tillæg)". Herom hedder det i konklusionsreferat af 14. maj 2014. "*Der er ifølge aftalekomplekset om IT Tillæg, senest OK aftale af 15. juni 2002, anvendt OK puljer samt Ny løns midler til op til 20 tillæg til ansatte med informatikteknikeruddannelse. FPT vil undersøge spørgsmålet om ændring af den tidligere informatikteknikeruddannelse og drøfte dette med HKKF forud for næste overenskomstforhandling (OK 15)*".

Der er fremlagt en række mails fra februar til juni 2016, hvori HKKF rykker Forsvarsministeriets Personalestyrelse for styrelsens holdning til anvendelsen af informatikteknikertillægget. HKKF henviste bl.a. til, at den oprindelige informatikteknikeruddannelse, som tidligere var opgivet, reelt var erstattet af den nye datafagteknikeruddannelse. De medarbejdere, som på forswarets regning har gennemført denne uddannelse med en varighed på 5½-6 år, burde derfor være berettiget til at få det omtvistede tillæg.

I mail af 8. november 2016 til HKKF opsummerede Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS) drøftelser på et møde dagen forinden. Det hedder i mailen bl.a.:

"FPS anerkender, at den informationsteknikeruddannelse, som er nævnt i overenskomsterne mellem FPS og HKKF ikke længere eksisterer, og at uddannelsen kan sidestilles med den ca. 5-årige erhvervsuddannelse til datatekniker, jf. bekendtgørelse om data og kommunikationstjenesten ...

FPS er på den baggrund indstillet i at lukke op for anvendelsen af IT-informationsteknikertillægget under følgende forudsætninger

- *Tillægget ydes til datateknikere med speciale i programmering eller infrastruktur, som har gennemført den ca. 5 årige uddannelse til datatekniker og som bestrider en stilling, som kræver denne uddannelse.*
- *Tillægget udgør 65.500 kr. årligt (niv. Marts 2012) i det første år som færdiguddannet datatekniker*
- *Tillægget udgør 78.600 kr. årligt (niv. Marts 2012), når medarbejderen har mere end 1 års anciennitet fra en stilling som færdiguddannet datatekniker.*
- *Der ydes ikke tillæg under uddannelsen.*
- *Medarbejderne aflønnes som faglærte, når uddannelsen som IT-supporter, som udgør trin 1 i datamekanikeruddannelsen, er bestået, jf. det i overenskomsten aftalte.*

FPS er desuden indstillet på konkret at gennemgå og drøfte aflønningen af de datateknikere, som HKKF har rejst. Eventuelle funktions- og kvalifikationstillæg, som er knyttet til stillingen som IT-informatiktekniker/datamekaniker vil blive modregnet.

FPS forbeholder sig ret til at sikre, at der i forsvaret ikke er mere end 20 stillinger, som kræver uddannelsen som datatekniker, jf. det i overenskomsten aftalte.”

Det er oplyst, at HKKF ikke har kunnet acceptere tilbuddet fra FPS og de dertil knyttede forudsætninger.

Forklaringer

Under voldgiftsforhandlingen blev der afgivet forklaring af tidligere konsulent i HKKF A, konsulent i HKKF B, tidligere kontorchef i Forsvarsministeriets departement C, specialkonsulent i FPS D, og sektionschef i FPS E.

A har forklaret bl.a., at han som konsulent i HKKF beskæftigede sig med overenskomstforhold fra 1996 til 2015. Han havde tidligere gennem 25 år været ansat i Forsvarsministeriet, hvor han også havde beskæftiget sig med overenskomstforhold.

Han var med til at indgå aftalen af 6. januar 1998, hvori der bl.a. blev afsat 440.000 kr. til fornyelse af en aftale fra 1. april 1987 om ydelse af fast løntillæg til edb-personel. Beløbet skulle udmøntes af Forsvarskommandoen efter aftale med HKKF. Baggrunden for afsætning af disse midler var, at behovet af IT-uddannede medarbejdere var stigende. Forsvarskommandoen fandt behov for uddannelse af konstabler mv. til IT-teknikere, og løntillæg kunne gives med henblik på at fastholde dem. Den teoretiske del af uddannelsen tænkes gennemført i civilt regi og den praktiske del i forsvarets regi. Allerede ved indgåelsen af protokollat 3 til aftalen af 6. januar 1998, der omtalte løntillæg til 9 navngivne informatikteknikerelever, vidste HKKF fra Forsvarsministeriet, at behovet var 20 elever til uddannelsen, således som det også fremgår af protokollat 4 til aftalen af 25. juni 1999. De 20 informatikteknikere, det er omtalt i dette protokollat, omfatter også de personer, der påbegynder uddannelsen.

HKKF har ikke noget at gøre med bladet Kom-Posten. Han blev først senere orienteret om den artikel i nr. 34/2000, som omtalte berostillelsen af uddannelsen til informatiktekniker. Han forventede dog, at uddannelsen – som nævnt i artiklen – kunne genoptages, når forsvarets fremtidige IT-driftstruktur var fastlagt. HKKF blev ikke inddraget i arbejdet hermed.

Ved indgåelsen af 2008-overenskomsten blev tillægget ikke indholdsmæssigt forhandlet. Det er muligt, at Forsvarskommandoen havde nævnt, at tillægget kun omfattede et mindre antal personer, da uddannelsen var stoppet.

Den beskrivelse af informatikteknikertillægget, som fremgår af et bilag til 2008-overenskomsten og senere overenskomster, er ikke aftalestof, men er lavet af Forsvarets Personeltjeneste (FPT) for at synliggøre, hvad der var aftalt. Kundgørelsen af tillæggene skulle svare til protokollat 4 til afta-

len af 25. juni 1999. Han reagerede over for beskrivelsen i bilaget, fordi der skulle være plads til, at tillægget blev givet til 20 personer, og ikke kun til de 12-13 personer, som da fik tillægget. Han vidste ikke dengang, at uddannelsen ikke var genoptaget. FPT forholdt sig imidlertid ikke til hans reaktion og heller ikke til hans reaktion på de senere tilsvarende beskrivelser.

Han deltog i mødet den 14. maj 2014, hvor det af konklusionsreferatet fremgår, at FPT ville undersøge spørgsmålet om ændring af den tidligere informatikteknikeruddannelse. Det var dog ikke klart, hvad det var, FPT nærmere skulle undersøge.

Flere utilfredse medlemmer har henvendt sig til HKKF, fordi de har ment sig berettiget til et løntillæg. De fleste henvendelser er dog sket efter hans fratreden i 2015.

B har forklaret bl.a., at han blev valgt som forbundssekretær i HKKF i 2006, som næstformand i 2012 og fastansat som konsulent i 2018. Siden 2012 har han siddet på overenskomstområdet.

På det civile område falder datamekanikere, datateknikere, datafagteknikere og IT-teknikere ind under det, som Forsvaret kalder informatikteknikere. Betegnelsen afhænger alene af, hvor man har taget sin praktiktjeneste. Han bekendt har Forsvaret ikke i dag en informatikteknikeruddannelse. Forsvaret søger folk udefra med de fornødne kompetencer.

Det, som FPT skulle undersøge i forlængelse af 2013-overenskomsten, jf. konklusionsreferatet af mødet den 14. maj 2014, var, om informatikteknikeruddannelsen kunne ækvivaleres med noget andet. Han er overbevist om, at D var helt bevidst om, hvad det drejede sig om. Undersøgelsen skulle danne grundlag for overenskomstforhandlingerne i 2015.

Han er blevet kontaktet af flere utilfredse medlemmer, som mente, at de havde krav på tillæg. Han indsendte deres uddannelsesmateriale til FPT, senere FPS, men kravene blev afslået med den begrundelse, at tillægget kun kunne gives til medarbejdere, som havde gennemført uddannelsen som informatiktekniker. Han har dog kunnet konstatere, at flere medarbejdere med forskellige IT-titler får tillægget.

Under den mailkorrespondance, han havde med FPS i 2016, gav han udtryk for, at bl.a. uddannelsen som IT-datafagtekniker var fuldt ud sammenlignelig med den tidligere informatikteknikeruddannelse, og at det var uberettiget, at FPS ikke ville godkende tillæg til medarbejdere med en uddannelse, der svarede til informatikteknikeruddannelsen, men blot kaldtes noget andet. Stillsingsbetegnelsen informatiktekniker beskriver en arbejdsfunktion, der svarer til stillingsbetegnelsen datamekaniker, jf. også Det Faglige Udvalgs godkendelse i oktober 1997 af den nye uddannelse inden for Forsvaret. Han mente, at det var på tide at få indgået en ny aftale, når nu parterne var uenige om, hvad den oprindelige aftale indebar. Medlemmerne var så frustrerede, at de var på nippet til at forlade Forsvaret.

Under et "hilse på-møde" i september 2016 blev bl.a. tillægssagen drøftet. E erkendte herunder, at uddannelserne som datafagtekniker og datamekaniker var sammenlignelig med uddannelsen som informatiktekniker. Hun brugte udtrykket "Vi lægger os på skjoldet". Det tilbud, som efterfølgende kom med FPS' mail af 8. november 2016, kunne HKKF imidlertid ikke acceptere,

bl.a. fordi der i modsætning til den oprindelige aftale, som stadig var gældende, ikke skulle ydes tillæg under uddannelsen.

Der er for tiden 7 medarbejdere, som får informatikteknikertillægget. Han ved ikke, hvor mange der kunne være berettiget til tillægget, men det er næppe over 20.

C har forklaret bl.a., at han under sin ansættelse i Forsvarsministeriet i årene 1993-2000 var chef for overenskomstforhandlingerne i ministeriets område, herunder HKKF-området. Navnlig i 1997-1999 var han meget optaget af Ny løn, som blev indført på HKKF-området i 2000. Meget af løndannelsen bestod af tillæg. Man var nødt til at have Gammel løn og Ny løn til at køre parallelt.

Aftalerne med HKKF var meget præcise; der skulle – også af hensyn til HKKF – ikke være rum for fortolkning. Ved indgåelsen af Protokollat 3 til aftale af 6. januar 1998 havde han en liste med 9 navngivne medarbejdere, der havde påbegyndt uddannelsen til informatiktekniker. Denne særlige uddannelse er ikke det samme som en uddannelse til datamekaniker, hvilket fremgår af Det Faglige Udvalgs godkendelse i oktober 1997. Han var ikke involveret i tilblivelsen af denne godkendelse.

Han husker ikke, hvorfor det i Protokollat 4 til aftalen af 25. juni 1999 om nyt lønsystem (og i det tilsvarende protokollat om gammelt lønsystem) blev netop 20 informatikteknikere, der kunne få tillægget. Det er imidlertid ikke usædvanligt, at der angående et tillæg anføres et specifikt antal, der kunne få tillægget. Han er enig i, at der ved aftalen blev afsat midler til tillægget. Tillægget betegnes i protokollatet "IT-tillæg"; IT står for informatiktekniker, og det skal forstås helt bogstaveligt.

Det var ikke Forsvarsministeriet, der fandt på betegnelsen "informatiktekniker". Det kan have været Forsvarskommandoen eller HKKF.

D har forklaret bl.a., at hun er uddannet cand.jur. og i 1986 blev ansat i Forsvarsministeriet. I 2005 kom hun til FPT, nu FPS, og i 2007 blev hun specialkonsulent. Hun fik HKKF som arbejdsområde. Hun har siddet med overenskomsterne i 2008, 2011 og 2013 og har også haft den generelle kontakt med HKKF.

2008-overenskomsten var den første, som FPT selvstændigt indgik. Hun gennemgik sammen med A, hvad der skulle overføres fra den tidligere overenskomstaftale (Kundgørelse for Forsvaret B. 5-28 af 1. december 2002). Bilagene til overenskomsten, herunder bilag 1 med beskrivelse af bl.a. informatikteknikertillæg/IT-tillæg, er en del af overenskomsten. Hun havde sat sig grundigt ind i aftalen om dette tillæg og havde flere gange modtaget henvendelse, om ikke den og den uddannelse kunne omfattes af aftalen. Hun har lavet udkastet til beskrivelsen, og HKKF må også have været gennem teksten til dette tillæg. Sætningen: "Der er ikke tilgang til gruppen" betyder, at der ikke var flere, som kunne få tillægget, da uddannelsen var ophørt.

Op til 2011-overenskomsten kom der stadig henvendelser om at give tillægget. Der var en ujævn forvaltning, fordi lokale chefer kunne finde på at give tillægget og derefter blot melde dette ind,

selv om centralt aftalte tillæg ikke kan gives lokalt, hvilket hun har mindet de lokale chefer om. FPT foretog ikke enkeltsagsbehandling, men var konsekvent afvisende, når man blev spurgt.

I bilag 6 til 2011-overenskomsten blev beskrivelsen af informatikteknikertillæg/IT-tillæg gentaget uændret fra bilag 1 til 2008-overenskomsten. Også hele 2011-overenskomsten med bilag var gennemgået med A. Bl.a. teksten i bilag 6 blev fremsendt til HKKF's daværende næstformand. FPT modtog ingen reaktion på teksten.

Mødet den 14. maj 2014 angik underskrift af 2013-overenskomsten. Nu ville HKKF have en løsning på, hvem der var berettiget til at oppebære informatikteknikertillægget, og ville først ikke underskrive overenskomsten. Det blev derfor aftalt, at FPT skulle undersøge spørgsmålet om ændring af den tidligere informatikteknikeruddannelse med henblik på en drøftelse heraf med HKKF forud for næste overenskomstforhandling. Hun har aldrig tilkendegivet, at andre uddannelser umiddelbart kunne omfattes af aftalen om informatikteknikertillæg.

Når der kom konkrete anmodninger om tillægget, har FPT/FPS undersøgt, om de pågældende havde informatikteknikeruddannelsen. Hvis de ikke havde denne uddannelse, blev anmodningen afslået. I de tilfælde, hvor lokale chefer fejlagtigt havde givet tillægget til personer, som ikke havde denne uddannelse, har man dog ikke opsagt tildelingen eller forlangt tilbagebetaling.

Mailkorrespondancen og drøftelserne med HKKF i 2016 om tillægget førte til overvejelse om indgåelse af en ny aftale om tillægget. Det er baggrunden for FPS' forslag i mailen af 8. november 2016 til HKKF. Hun har ikke selv været med til at lave forslaget.

E har forklaret bl.a., at hun, der er uddannet cand.scient.pol., tiltrådte som sektionschef i FPS i maj 2016. Hun havde tidligere været ansat i Rigsrevisionen og i Personalestyrelsen/Moderniseringsstyrelsen. Hun har det daglige faglige ansvar og personaleansvar som arbejdsområde.

Da hun i maj 2016 modtog en mail fra B, HKKF, om informatikteknikertillægget, fik hun af D en redegørelse om tillæggets historie og fik herunder at vide, at der ikke var ny tilgang til den personkreds, der var berettiget til tillægget, og at det ville være en udvidelse af dækningsområdet, hvis HKKF skulle have medhold i sit krav om, at også andre end dem, der havde gennemført den oprindelige informatikteknikeruddannelse, skulle have tillægget. Hun spurgte ikke nærmere ind til, om synspunktet om, at HKKF's krav ville indebære en udvidelse af dækningsområdet for tillægsaftalen, var tilkendegivet over for HKKF.

Fra medio juni 2016 satte hun en medarbejder til at undersøge sammenligneligheden mellem de enkelte uddannelser, som HKKF havde fremhævet, med informatikteknikeruddannelsen. Hun var bekendt med konklusionsreferatet af mødet den 14. maj 2014.

Den 23. september 2016 holdt hun et relationsmøde uden dagsorden med HKKF. En kontakt til DI havde vist, at der nok i længde og kompleksitet fandtes uddannelser, som var sammenlignelige med informatikteknikeruddannelsen. Hun har dog ikke sagt noget om, at sådanne uddannelser dermed var omfattet af retten til informatikteknikertillægget. Det var dog en sten i skoen, at der

var brugt overenskomstmidler til finansiering af tillægget. Det var også et problem flere steder i regimenterne, at tillægget ikke kunne gives.

I forhold til de medarbejdere, der uretmæssigt havde fået tillægget, besluttede hun, at der ikke skulle gøres noget, så længe der var konflikt med HKKF om retten til tillægget.

Dagen inden mailen af 8. november 2016 til HKKF med forslag til indholdet af en eventuel ny aftale om tillægget havde hun et møde med B. Hun gentog der, hvad hun tidligere havde sagt til HKKF om uddannelserne set i forhold til den oprindelige aftaletekst. Hun har ikke fundet anledning til at stille spørgsmål til den beskrivelse af informatikteknikertillægget, som fremgik af bilag 1 til 2008-overenskomsten og bilag 6 til 2011-overenskomsten. IT-supporterne er ikke omfattet af forslaget i mailen af 8. november 2016, fordi der er tale om en kort uddannelse, som i øvrigt er en del af den længerevarende uddannelse, og som aflønnes med faglært løn. Derfor indeholder forslaget ikke en "sats 1". Reaktionen fra HKKF på forslaget var, at enten "udvider" vi den eksisterende aftale, eller også bliver der ingen ny aftale.

Parternes hovedargumentation

HKKF har navnlig anført, at der ved fortolkning af aftalen af 9. maj 2000 om IT-tillæg/informatikteknikertillæg ud over ordlyden må tages hensyn til formålet med aftalen og praktiseringen af denne. Det må herved også tages i betragtning, at den betydelige udvikling inden for IT siden aftalens indgåelse taler for, at der er god grund til at gå ud over aftalens strikte ordlyd.

Etableringen af uddannelsen som informatiktekniker skete på ryggen af en allerede eksisterende uddannelse som datamekaniker og med samme indhold som denne, blot med forskelligt praktiksted. Formålet med aftalen om tillæg var at skabe incitament til, at ansatte i Forsvaret erhvervede efterspurgte IT-kompetencer og efter endt uddannelse forblev i Forsvaret. Det eneste, der har ændret sig i forhold til aftalen om tillægget, er, at uddannelsen som informatiktekniker er blevet udviklet til andre uddannelser.

Navnet på uddannelsen er underordnet, hvis indholdet er det samme. Efter bevisførelsen må det lægges til grund, at der er andre uddannelser med samme indhold som informatikteknikeruddannelsen, hvilket også synes lagt til grund af FPS, som da også i konklusionsreferatet af mødet den 14. maj 2014 har signaleret, at informatikteknikerbegrebet er dynamisk.

Det fremgår af aftalen, at ydelse af tillægget ikke var betinget af gennemført uddannelse, men blot af at uddannelsen var påbegyndt. Derfor er den tekst, som FPT/FPS har forfattet i beskrivelsen i bilag til overenskomsterne fra 2008 og 2011, ikke retvisende. FPS' forhandlingsoplæg i mailen af 8. november 2016 tager heller ikke hensyn til, at aftalen indebar ydelse af tillæg under uddannelsen.

I praksis har flere af HKKF's medlemmer fået bevilget tillægget uden – efter FPS' opfattelse – at være berettiget til det. FPS har centralt udmøntet disse tillæg og er derfor bundet af denne praksis.

FPS' fortolkning af aftalen om tillæg har ikke støtte i dens ordlyd. Det vil endvidere være i strid med almindelig kollektiv arbejdsretspraksis, hvis en uenighed om fortolkningen af aftalen – som hævdet af FPS – skulle gøres til en interesseløst.

FPS har navnlig anført, at IT-tillægget hverken efter sin ordlyd eller i øvrigt har været tiltænkt andre medarbejdere end dem, der havde gennemført netop Forsvarets informatikteknikeruddannelse. Uddannelsen var søgt målrettet Forsvarets særlige behov. Der var tale om en militær uddannelse med praktik i værnene, og eleverne var ansat i Forsvaret. Titlen informatiktekniker har alene været anvendt som betegnelse for de medarbejdere, der har gennemgået denne uddannelse. HKKF har ikke løftet bevisbyrden for, at aftalen ikke skal fortolkes i overensstemmelse med sit indhold.

Dette underbygges endvidere af, at det siden overenskomstforhandlingerne i 2008 er fremgået direkte af overenskomstteksten om IT-tillægget, at det "Ydes til informatikteknikere, der har gennemgået informatikteknikeruddannelsen".

Der har vedholdende været en fælles forståelse mellem parterne om, hvem der var berettiget til tillægget, og at der fra overenskomstforhandlingernes afslutning i 2008 var tale om en lukket gruppe. Uddannelsen blev lukket for nye personer allerede i 2000, men fortsatte for dem, der havde påbegyndt uddannelsen, og som alle måtte antages at have gennemført uddannelsen omkring 2005-06. Aftalen var fortsat gældende, men der var bare ikke flere, der gennemførte uddannelsen. Derfor var teksten i bilaget til overenskomsten i 2008 og senere en korrekt beskrivelse af den aktuelle situation.

Den omstændighed, at der eksisterer ækvivalente uddannelser uden for regi af Forsvaret, hvilket der også gjorde, da aftalen blev indgået, kan ikke føre til en dynamisk fortolkning, således at retten til IT-tillægget udstrækkes til at omfatte disse grupper.

At IT-tillægget i flere tilfælde fejlagtigt lokalt er ydet til personel, der ikke var berettiget til tillægget, kan ikke føre til en ændret fortolkning. De er tale om enkelttilfælde, som ikke er udtryk for en fast praksis, der kan binde FPS som den centrale overenskomstpart.

Den omstændighed, at der henstår en ubrugt del af de overenskomstmidler, der i sin tid blev henlagt til aftalen om IT-tillæg, har ingen betydning for fortolkningen af aftalen. Spørgsmålet om anvendelse af disse midler er overenskomststof og ikke en del af voldgiftsrettens kompetence.

Opmandens bemærkninger og afgørelse

Under voteringen kunne der ikke blandt de partsvalgte medlemmer af voldgiftsretten opnås enighed om eller flertal for en afgørelse. Afgørelsen skal derfor træffe af opmanden, som – i overensstemmelse med den mundtlige tilkendegivelse ved voteringens afslutning – udtaler:

Det omtvistede IT-tillæg ydes efter protokollat 4 til aftale af 25. juni 1999 mellem Forsvarsministeriet og HKKF om nyt lønsystem (og tilsvarende efter protokollat 5 til aftale af samme dato om gammelt lønsystem) til "20 informatikteknikere". Protokollaterne er underskrevet den 9. maj 2000. Protokollaterne afløste protokollat 3 af 28. maj 1999 til overenskomsten for 1997-1999, hvorefter der blev ydet et tillæg til 9 navngivne informatikteknikerelever, som da havde påbegyndt uddannelsen til informatiktekniker.

Uddannelsen til informatiktekniker var etableret efter, at Det Faglige Udvalg for Strøm, Styring og Proces under Metalindustrien den 6. oktober 1997 havde godkendt en alternativ gennemførelse af datamekanikeruddannelsen for konstabler efter en model, som var tilpasset Forsvarets særlige arbejdsforhold. Modellen indebar skoleperioder på Teknisk skole (civilt regi), militær grunduddannelse og praktik i værnene.

Det må lægges til grund, at betegnelsen "informatiktekniker" er valgt til præcis denne godkendte alternative gennemførelse af datamekanikeruddannelsen.

Når protokollatet af 9. maj 2000 omhandler tillæg til "informatikteknikere", må det på den baggrund forstås således, at tillæg efter aftalen i protokollatet kan ydes til personer, som har påbegyndt, respektive gennemført, netop denne uddannelse til informatiktekniker. Det må derfor kræve sikkert grundlag for at anse andre, herunder senere tilkomne, uddannelser som datamekaniker, datatekniker mv. for at være omfattet af aftalen. Dette gælder, selv om uddannelsen til informatiktekniker blev standset for ny tilgang allerede i 2000.

Den omstændighed, at IT-tillægget lokalt er givet til personer, som ikke har påbegyndt eller gennemført informatikteknikeruddannelsen, og som derfor ikke opfylder kriterierne for at få tillægget, kan ikke føre til en ændret forståelse af aftalen. Det er ikke godtgjort, at der har været tale om en fast praksis, som er godkendt af FPT/FPS som overenskomstpart, eller som FPS i øvrigt er bundet af, heller ikke selv om FPS har valgt ikke at opsige de uberettiget ydede tillæg.

Det må – som også erkendt af FPS – antages, at der findes uddannelser, der med hensyn til varighed og indhold kan sammenlignes med informatikteknikeruddannelsen. Det kan dog ikke føre til, at det ved en faglig voldgift kan bestemmes, at betegnelsen "informatiktekniker" i protokollatet (aftalen) af 9. maj 2000 kan udvides til at omfatte datamekanikere, IT-supportere, datateknikere, datafagteknikere eller tilsvarende. Det er et aftalespørgsmål, om disse grupper, eller nogle af dem, skal være berettiget til et IT-tillæg.

Hvordan der skal forholdes med de ubenyttede overenskomstmidler, der var hensat til aftalen i protokollatet, kan heller ikke behandles under den faglige voldgift. Også dette er et aftalespørgsmål mellem overenskomstparterne.

Herefter, og da det, som HKKF i øvrigt har anført, ikke kan føre til et andet resultat, tages FPS' påstand om frifindelse til følge.

Thi bestemmes:

Forsvarets Personalestyrelse frifindes for de påstande, som Hærens Konstabel- og Korporalforening har nedlagt under denne sag.

Parterne skal hver især betale egne sagsomkostninger samt halvdelen af udgiften til opmanden.

København, den 5. august 2019

Poul Søgaard